

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 331/2012-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť F. S., t. č. K., zastúpeného advokátom JUDr. A. F., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7 CoP/238/2011 z 15. marca 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. S. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. mája 2012 osobne doručená sťažnosť F. S., t. č. K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. A. F., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoP/238/2011 z 15. marca 2012 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z priloženej dokumentácie vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom doručeným Okresnému súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) 30. júla 2009 domáhal proti sťažovateľovi (ako odporcovi) uloženia povinnosti platiť mu výživné sumou 300 € mesačne počnúc od 1. augusta 2009. Sťažovateľovi (odporcovi) boli na základe napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného súdu sp. zn. 35 C/335/2009 z 19. mája 2011, uložené povinnosti:

- prispievať navrhovateľovi z titulu výživného sumou 150 € mesačne od 1. augusta 2009 do 31. júla 2010 a sumou 100 € mesačne od 1. augusta 2010 do budúca a
- zaplatiť navrhovateľovi dlžné výživné za obdobie od 1. augusta 2009 do 31. mája 2011 v sume 2 263,92 €, a to v pravidelných mesačných splátkach po 100 € mesačne.

Podľa sťažovateľa došlo k porušeniu ním označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru tým, že mu „bola v neprípustnej a nespravodlivej výške uložená vyživovacia povinnosť, a to v dôsledku nedostatočného a nesprávneho vysporiadania sa s predloženými dôkazmi, zároveň na základe vykonaných dôkazov dospeli súdy k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe čoho dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci“.

Sťažovateľ v sťažnosti najmä uvádza:

«Som presvedčený, že právne posúdenie prípadu krajským súdom resp. okresným súdom, ktorý aj napriek mojím schopnostiam, možnostiam, majetkovým pomerom s prihliadnutím na moju dlhodobú nezamestnanosť, sociálnu situáciu a nemožnosť sa zamestnať, sa vymyká z bežného rámca ústavnosti právneho posúdenia veci s prihliadnutím na správnu aplikáciu práva príslušných zákonných noriem. Navyše s poukazom na to, že Krajský súd Košice zrejme nesprávne, a to nad rámec prípustného s ústavou súladného konformného výkladu ust. § 75 Zákona o rodineospel k právnemu záveru o tom, že „určené výživné súdom prvého stupňa zodpovedá zákonným kritériám určovania výživného vyplývajúcim z ustanovení Zákona o rodine, konkrétne § 62 a § 75 ods. 1“. Druhostupňové

rozhodnutie, ktoré si v plnej miere osvojilo rozhodnutie súdu prvého stupňa prekračuje dovolenú mieru zákonných kritérií určovania výživného podľa citovaných ustanovení. Nie je možné rozumne pripustiť s ohľadom na moje celkom zjavné (vzhľadom k určenému výživnému nedostačujúce) schopnosti, možnosti a majetkové pomery, aby ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine mohol všeobecný súd vykladať tak rozširujúco, aby vychádzal z princípu potenciality príjmov, ak zároveň je z vykonaných dôkazov zrejmé, že nie je možné sa v mojom prípade stotožniť s tvrdením, že ako povinný som bral na seba neprimerané majetkové riziká, resp. že som sa vzdal bez ďalšieho dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu... Je nesprávna a bez zákonného ustanovenia podoprená úvaha súdu, že súd je povinný prihliadať na potencialitu príjmov, ak sa mu javí príjem povinného ako nepravdivý... Za precedentné a ak by som mal použiť terminológiu okresného súdu „až absurdné a scestné“ považujem výpočty okresného súdu, ktoré si celkom zjavne osvojil aj krajský súd, zamerané na to, koľko som asi mohol mať teoreticky finančných prostriedkov k dispozícii k jednotlivým obdobiam, či dátumom uvádzaných v rozsudku... Mám za to, že zohľadňovanie príjmu, ktorý som nadobudol za trvania manželstva, za trvania spoločnej domácnosti (s matkou navrhovateľa) a navyše, ktorý som nadobudol do času predchádzajúcemu podanému návrhu na začatie konania a z ktorého som preukázateľne prispieval na výživu môjho syna, nemá z hľadiska celkového rozhodnutia o výživnom oporu v žiadnom zákonnom ustanovení, čím taktiež konajúce súdy pochybili a rozhodli nad rámec výkladu príslušných zákonných ustanovení... Krajský súd Košice v spojení s Okresným súdom Košice I neakceptovali moje argumenty spočívajúce v tvrdení, že moje schopnosti, možnosti a majetkové pomery a moja celková sociálna situácia od začiatku konania neodôvodňuje priznať výživné pre môjho plnoletého syna vo výške 150 € mesačne od 1. 8. 2009 do 31. 7. 2010 resp. 100 € mesačne od 1. 8. 2010 do budúcnosti, nakoľko som dlhodobo vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie a moje príjmy nedosahujú ani len životné minimum a preto je pre mňa neúmerné platiť výživné v takejto výške. Uvedeným založili konajúce súdy porušenie mojich práv popísaných v úvode tejto sťažnosti prostredníctvom toho, že nesprávne zhodnotili moje schopnosti, možnosti a majetkové pomery, nesprávne, ba až arbitrárne vyhodnotili môj príjem pred podaním návrhu na určenie výživného môjho plnoletého syna za súčasného použitia iracionálnych výpočtov podľa ktorých som mohol v tom a v tom čase disponovať určitým

obnosom finančných prostriedkov, čím z celého kontextu tejto ústavnej sťažnosti vyplýva porušenie mojich základných práv.»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom o nej takto rozhodol:

„1. Základné právo F. S. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu Košice zo dňa 15. 3. 2012 v konaní vedenom pod sp. zn. 7 CoP 238/2011 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15. 3. 2012 pod sp. zn. 7 CoP 238/2011 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

3. Krajský súd Košice je povinný uhradiť F. S. trovy právneho zastúpenia vo výške 323,50 € na č. účtu advokáta JUDr. A. F...“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých

prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 20/05). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorým malo dôjsť napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorým mu bola „*v neprípustnej a nespravodlivej výške uložená vyživovacia povinnosť, a to v dôsledku nedostatočného a nesprávneho vysporiadania sa s predloženými dôkazmi, zároveň na základe vykonaných dôkazov dospeli súdy k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe čoho dospeli k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci*“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Pri výklade základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na spravodlivé súdne konanie, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať skutkové závery a právne názory všeobecného súdu vyjadrené v jeho rozhodnutiach. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia jeho relevantných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

V napadnutom rozsudku krajský súd predovšetkým uviedol:

«Odvolačí súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch o určení výživného a dlžnom, výživnom spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 156 ods. 3 O. s. p. a dospel k záveru, že súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový

stav, posúdil ho podľa správnych: zákonných ustanovení a zákonne rozhodol o výživnom, vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie v súlade s § 132 O. s. p... Konajúci súd sa dôsledne vysporiadal s námietkami odporcu uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jeho obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa a odporca ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o výživnom. Odvolací súd preto rozsudok v napadnutých výrokoch ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O. s. p. potvrdil a pretože sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku, v odôvodnení tohto rozhodnutia sa obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia v súlade s § 219 ods. 2 O. s. p. a dodáva, že určené výživné súdom prvého stupňa zodpovedá zákonným kritériám určovania rozsahu výživného vyplývajúcim z ustanovení Zákona o rodine, konkrétne § 62 a § 75 ods. 1: Pri skúmaní „pomero“ dieťaťa a následnom určovaní konkrétneho rozsahu výživného je potrebné vychádzať predovšetkým z toho, aká peňažná suma mesačne je potrebná na úhradu odôvodnených potrieb dieťaťa, pričom medzi tieto potreby patrí výživa vo vlastnom zmysle slova, hmotné potreby, ako je šatstvo, bielizeň, nájomné za byt, ako aj potreby súvisiace s rozširovaním a prehlbovaním vzdelania dieťaťa, rozvojom jeho záujmov, prípravy na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, t. j. všetky nevyhnutné potreby, ktoré vyžadujú život kultúrneho človeka v súčasnosti. Miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, na výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách v rámci možností rodičov. ... Pri rozhodovaní o odvolaní odporcu odvolací súd neuveril jeho tvrdeniam o jeho nízkom príjme a požíčaní finančných prostriedkov. V tejto súvislosti poukazuje na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý zaradil majetkové pomery povinného medzi všeobecné podmienky určenia rozsahu vyživovacej povinnosti a rozšíril východiská na zisťovanie tzv. potenciality príjmov. Princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity aj v prípade, že povinný berie na seba neprimerané majetkové riziká, ktoré zahŕňajú aj takú činnosť, ktorá ohrozuje dosiahnutie príjmu, resp. priamo vyvoláva stratu a súčasne nemožnosť poskytovania výživného. Ak sa tvrdený príjem javí ako nepravdivý, je povinnosťou súdu prihliadnúť na celkové majetkové pomery a tzv. potencialitu príjmov, t. j. jeho zjavne nevyužitým schopnostiam. Ak odporca tvrdí, že na zabezpečenie svojich potrieb si bol schopný požičať finančné prostriedky od

svojej blízkej rodiny, odvolací súd sa stotožňuje so stanoviskom súdu prvého stupňa, že takto si môže požičať aj na výživné. ...V tomto prípade neobstojí prezentovaná obrana, že vzhľadom na úvery, ktoré odporca spláca, nie je schopný plniť si vyživovaciu povinnosť v určenom rozsahu, pretože vzhľadom na ich povahu možno uzavrieť, že tieto nie je možné považovať za nevyhnutné a zároveň s poukazom na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú zákonnú povinnosť, ako aj na odsek 5 tohto zák. ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. ... Určené výživné je primerané možnostiam a schopnostiam odporcu, vychádza z jeho životnej úrovne, najmä s prihliadnutím na jeho deklarovaný príjem, z ktorého jednoznačne odporca nemôže uhrádzať výdavky, ktoré sám prezentuje, a preto možno dôvodne dôvodiť, že ťažko uveriť, že v tomto rozsahu ho niekto financuje. Preto odvolací súd je toho názoru, že príjmy odporcu vzhľadom na skutočnosť, že hodnoverne nepreukázal spôsob akým si zabezpečuje uspokojovanie svojich životných potrieb, musia byť omnoho vyššie ako boli prezentované v priebehu konania na súde prvého stupňa, ako aj pred odvolacím súdom... Skutočnosť, že odporca nemá zamestnanie, a preto nedosahuje príjem, nemôže byť dôvodom na neplnenie vyživovacej povinnosti a odvolací súd sa stotožňuje s konštatáciou súdu prvého stupňa, že odporca hodnoverne nepreukázal snahu o nájdenie si stáleho zamestnania. Na základe uvedeného súd prvého stupňa, aj odvolací súd vychádzal pri určovaní výživného predovšetkým z odôvodnených potrieb navrhovateľa, ktorý je študentom vysokej školy a z povahy jeho štúdia je zrejmé, že sú s ním spojené zvýšené výdavky. Súd prvého stupňa zákonne rozhodol aj o dlžnom výživnom, aj o spôsobe jeho zaplatenia s prihliadnutím na naliehavosť potreby, ktorej výživné slúži.»

V nadväznosti na § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody, ústavný súd poukazuje na podstatnú časť rozsudku okresného súdu sp. zn. 35 C/335/2009 z 19. mája 2011, v ktorej sa uvádza:

„Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že v čase podania návrhu na začatie konania bol navrhovateľ študentom strednej školy s tým, že počnúc septembrom 2009 nastúpil na Vysokú školu ekonomickú v Prahe, Fakulta medzinárodného obchodu, s čím sa nevyhnutne zvýšili jeho výdavky spojené so štúdiom oproti predchádzajúcemu času... Nakoľko tieto všetky výdavky mu uhrádzala len jeho matka - p. T. (predtým S.), odporca mu nijako na tieto výdavky neprispieval, navrhovateľ sa určenia výživného zo strany otca - odporcu bol nútený domáhať súdnou cestou. Odporca na začiatku konania potvrdil, že navrhovateľovi neprispieval odôvodňujúc to tým, že je nezamestnaný a nemá žiaden príjem. V priebehu ďalšieho konania uviedol a predložil dôkazy o tom, že navrhovateľovi začal prispievať na jeho výživu sumou 20 €, 25 €; resp. posledne 27 €, pričom dlžné výživné odporca uhradil z dôvodu uznesenia trestného stíhania voči nemu za zanedbanie povinnej výživy v rámci tzv. účinnej ľútosti, čím zanikla trestnosť činu.

Pri rozhodovaní o povinnosti odporcu prispievať na výživu navrhovateľa súd hodnotil schopnosti, možnosti, majetkové pomery odporcu, ako aj zhodnotil oprávnenosť špecifikovaných výdavkov navrhovateľa a dospel k záveru, že navrhovateľ nie je zatiaľ schopný samostatne sa živiť... V súvislosti so štúdiom v Prahe má naozaj zvýšené výdavky, pričom aj z predložených listinných dôkazov je zrejmé, že tieto boli vynaložené účelne, dôvodne a nevyhnutne, pričom je tu potrebné konštatovať, že tieto všetky výdavky mu naozaj jeho matka zo svojho príjmu (cca 600 €, ešte menej po zrážkach splácaných úverov) pokryť nestačí. Z tohto dôvodu súd potom uznal nárok navrhovateľa za dôvodný v rozsahu uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia, kedy výživné súd priznal vo výške 150 € mesačne v období od 1. 8. 2009 do 31. 7. 2010 a vo výške 100 € mesačne od 1. 8. 2010 do budúca.

Pri rozhodovaní o výške nároku navrhovateľa dôsledne skúmal majetkovú, osobnú a finančnú situáciu odporcu, t. j. aké sú odporcove možnosti, schopnosti a jeho majetkové pomery. V konaní bol jasne preukázané, že odporca ku dňu 1. 12. 2008 rozviazal pracovný pomer u svojho posledného zamestnávateľa E., s. r. o. dohodou z organizačných dôvodov, pričom jeho priemerná čistá mesačná mzda tam predstavovala sumu 1.008,50 €.

Okrem iného vo výplate za mesiac november 2009 obdržal aj odstupné vo výške 3.780,26 € netto (113.884,- Sk), mzdu za mesiac december vo výške 267,71 € (8.065,- Sk).

Následne sa odporca zaevidoval na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, kedy po dobu 6 mesiacov poberal podporu v sume cca 650 € (19.000-20.000,- Sk). V mesiaci apríl 2009 bola odporcovi vyplatená zvýšená dávka DDS S., a. s. vo výške 447,35 € a začala byť vyplácaná aj bežná periodická dávka 52,19 € štvrťročne, t. j. 17,40 € mesačne. V mesiaci máj 2009 odporca obdržal vyplatenú mzdu vo výške 131 € zo spoločnosti H., s. r. o., kde mal uzavretú Dohodu o vykonaní práce. Počnúc decembrom 2009 odporca začal poberať dávku v hmotnej núdzi vo výške 62,50 €. Z uvedeného mal súd teda preukázané, že už pred začatím tohto konania odporca disponoval s nepomerne vysokou sumou finančných prostriedkov, z ktorých však nič svojmu synovi nedával, neposkytoval. ... Je pravda, že odporcovi bol predbežným opatrením zakázaný vstup do bytu navrhovateľa a jeho matky a teda otázku bývania riešil u svojich rodičov, kde býval aj v čase rozhodnutia súdu v tomto konaní, avšak ani takto jeho výdavky spojené s bývaním u rodičov a stravovaním a podobne nemohli byť v tak veľkej miere, aby všetky uvedené prostriedky minul len týmto spôsobom. Pri svojej výpovedi odporca uviedol, že jeho priemerné výdavky na jeho osobu predstavujú zhruba sumu 330 € (10.000,- Sk). Na základe uvedeného potom súd uzavrel, že pri skončení pracovného pomeru v decembri 2008 odporca mal dispozíciu sumu celkom 4.697 € (3.780 € odstupné + 267 € mzda za 12/2008 + dávka v nezamestnanosti 650 €) a jeho výdavky mali podľa jeho vyjadrenia predstavovať sumu 330 €. Súd... dospel k záveru, že v prípade adekvátneho nakladania s týmito finančnými prostriedkami, odporcovi daná suma 4.697 € mohla a aj mala tzv. vydržať oveľa dlhšie, približne až do júla 2010. ...

Vzhľadom na to súdu potom nič nebránilo určiť výživné od 1. 8. 2009 do 31. 7. 2010 v sume 150 €. Táto suma korešponduje tak s oprávnenými výdavkami navrhovateľa, kedy je však nutné povedať, že i navrhovateľova matka je povinná sa podieľať a vlastne sa ako jediná dlhodobo podieľala na výžive syna a korešponduje aj s vyjadrením odporcu, kedy za svoje oprávnené výdavky označil sumu cca 330 € a teda je naplnené aj ustanovenie § 62 ods. 2 posledná veta Zákona o rodine, že deti majú zdieľať rovnakú životnú úroveň ako ich rodičia. Je potrebné tu poukázať na to, že ak odporca takúto vysokú sumu finančných prostriedkov minul do dňa začatia súdneho konania (ako iba tvrdí!), nemohlo sa jednať o nevyhnutné a teda oprávnené výdavky odporcu... Súd si tu dovoľuje poznamenať, že ak odporca sa stal nezamestnaným, bez stáleho príjmu, odkázaný len na jednorazovo

poskytnuté finančné prostriedky z odstupného, mal tejto svojej celkovej osobnej, sociálnej a spoločenskej situácii prispôsobiť aj spôsob a štýl svojho života...

Nakoľko vyššie uvedený objem finančných prostriedkov cca 5.000 - 5.500 € pri zohľadnení výživného na syna 150 € a odhadovaných výdavkov odporcu mohol vystačiť cca do júla 2010, súd po tomto dátume už výšku určeného výživného znížil na sumu 100 €...

Na tomto mieste súd skúmal u odporcu i tú skutočnosť, či sa odporca snažil zabezpečiť si svoj príjem formou nového stáleho zamestnania, resp. prípadných brigád a to aj z pohľadu jeho veku, zdravotného stavu, celkovej situácie na trhu práce a ďalších faktorov. Odporca v konaní predložil potvrdenia o hľadaní zamestnania, ktoré je povinný ako evidovaný nezamestnaný pravidelne predkladať príslušnému úradu práce. Tieto však súd nevyhodnotil ako jednoznačný dôkaz o tom, že odporca má naozaj reálny záujem si zamestnanie nájsť, pretože niektoré potvrdenia boli opakovane na podpis predkladané tomu istému zamestnávateľovi, mnoho z uvedených potvrdení je z jedného a toho istého dátumu, čo súd nepovažoval za logické a bežné, že by odporca v jeden deň vyhl'adal desiatku zamestnávateľov. ... dôvodné podozrenie, že uvedené potvrdenia boli odporcom pozháňané len účelovo, naoko a nedokazujú naozaj reálny záujem sa zamestnať. Na tom nič nemení i tá skutočnosť, že potvrdenia sú predkladané úradu práce, pretože hodnotenie tohto dôkazu je plne v kompetencii súdu a nie je závislým na tom, či úrad práce potvrdenia akceptuje alebo nie. Súd považuje za potrebné zdôrazniť, že odporca v konaní nepredložil ani jeden dôkaz vo forme písomnej žiadosti o prijatie do pracovného pomeru a prípadne negatívnu odpoveď zamestnávateľa, ktorá by preukazovala naozaj reálny a skutočný záujem odporcu sa zamestnať, kedy z predložených listinných dôkazov bolo súdu zrejmé, že v košickom regióne resp. aj inde je dostatok pracovných ponúk korešpondujúcich s kvalifikáciou odporcu.

Odporca v konaní argumentoval aj svojim vekom a zdravotným stavom, ktorý mu má znemožňovať sa riadne zamestnať, avšak dôkaz o tom, že by bol odmietnutý zo strany zamestnávateľa práve kvôli svojmu zdravotnému stavu súdu nepredložil a preto k tomuto súd nemohol prihliadať. Na druhej strane je nutné podotknúť, že odporca stále využíva motorové vozidlo, vozí sa na ňom a i keď odporca uvádzal, že tak čini na náklady svojej mamy, ktorá uhrádza pohonné hmoty, súd tomuto taktiež neuveril. V neposlednom rade je ešte nutné spomenúť, že odporca je v konaní zastúpený právnym zástupcom, ktoré zastupovanie taktiež podľa vyjadrení odporcu má platiť jeho matka. Už i z tohto pohľadu sú

tvrdenia odporcu neudržateľné, pretože pri všeobecnej vedomosti o výške dôchodkov, je priam nemožné, aby matka živila samu seba, platila výdavky na bývanie, stravu a ostatné základné potreby, toto takisto činila vo vzťahu k svojmu synovi odporcovi, navyše platila náklady na motorové vozidlo a dokonca i právne zastúpenie odporcu v tomto konaní. Z uvedeného potom súd nemal inú možnosť len uzavrieť, že odporca musí mať nejaký vedľajší alebo aspoň príležitostný príjem, z ktorého si hradí svoje výdavky...

Tvrdenie odporcu, že navrhovateľ si mohol sám zabezpečiť príjem formou brigád resp. sociálnym štipendiom, považuje súd za absurdné a až scestné, pretože v prvom rade sú rodičia povinní zabezpečiť výchovu a výživu svojmu dieťaťu, ktoré navyše nie je ešte zárobkovo činné, pripravuje sa na budúce povolanie a to pomerne náročným štúdiom Vysokej školy ekonomickej, Fakulty medzinárodných vzťahov. Na základe uvedených skutočností s poukazom na citované ustanovenia súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, určil výživné v období od 1. 8. 2009 do 31. 7. 2010 v sume 150 € mesačne a od 1. 8. 2010 do budúca v sume 100 € mesačne, pričom v prevyšujúcej časti žalobu zamietol ako nedôvodnú.“

Ústavný súd v súvislosti s citovanou časťou rozsudku súdu prvého stupňa považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru nadväzujúcu na § 219 ods. 2 OSP ústavný súd, v ktorej zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok.

Podľa názoru ústavného súdu rozsudok okresného súdu sp. zn. 35 C/335/2009 z 19. mája 2011 a následne potvrdzujúci napadnutý rozsudok krajského súdu obsahujú vecné, dôsledné a vyčerpávajúce vysporiadanie sa so všetkými skutočnosťami, ktoré boli rozhodné na ustálenie rozsahu vyživovacej povinnosti sťažovateľa k navrhovateľovi. Ústavný súd konštatuje, že tak prvostupňový, ako aj odvolací súd ústavne akceptovateľným spôsobom aplikovali príslušné ustanovenia zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“), podľa ktorých súd pri určení výživného predovšetkým prihliadne na odôvodnené potreby

oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, pričom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 zákona o rodine). Z odôvodnenia rozhodnutí oboch súdov vyplýva, že majetkové pomery, schopnosti a možnosti sťažovateľa vzali do úvahy primeraným spôsobom, keďže na ich zistenie uskutočnili náležité dokazovanie, pričom nemožno namietat' ani oboma súdmi prednostne použitý princíp potenciality, ktorý má v zhode s príslušnou právnou úpravou (za dodržania zákonom ustanovených podmienok) prednosť pred princípom fakticity.

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu v spojení s rozsudkom okresného súdu sp. zn. 35 C/335/2009 z 19. mája 2011 dospel k záveru, že tento rozsudok odvolacieho súdu je primeraným spôsobom odôvodnený a nemožno ho považovať ani za arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnymi názormi krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani právomoc ústavného súdu nahradiť právne názory krajského súdu svojimi vlastnými.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa s odvolacími námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Na základe toho ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí na ďalšie konanie reálne umožňovala dospieť k záveru o ich porušení, a preto odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2012